

Toimintasuunnitelma kumppanuusavustus

Verso ry

28.11.2025

Sisällys

Kuvaa avustettavan toiminnan kohderyhmä	2
Kuvaa tiivistetysti se toiminta, joka avustuksella toteutetaan. Mikä on käyttötarkoitus ja miten se toteutetaan?	3
Arvioi lukumäärällisesti kuinka paljon kohderyhmän edustajia toiminnalla voidaan tavoittaa	4
Arvioi kuinka moni toimintaan osallistujista kokisi toiminnan edistävän omaa hyvinvointia, terveyttä ja/tai arjen turvallisuutta Anna arvio prosentuaalisesti tai lukumäärällisesti.	5
Millä tavoin toiminnalle asetettavia tavoitteita seurataan ja arvioidaan? Millaisia menetelmiä on käytössä ja miten niitä tullaan toteuttamaan?	5
Millä keinoin/tavoin avustettavaan toimintaan osallistuminen on mahdollistettu kohderyhmälle, jotta se tavoittaa osallistujan yhtä kuntaa laajemmalta alueelta	6
Miten ja millä tavoin avustettava toiminta tukee ja täydentää hyvinvointialueen toimintaa?	7
Kenen ja minkä hyvinvointialueen palvelun kanssa olette käyneet mahdollisia keskusteluja nyt toteutettavasta toiminnasta? Millaiseen lopputulokseen keskustelussa päädyitte toiminnan osalta?..	7
Millaista muuta yhteistyötä teette eri tahojen kanssa toiminnan toteuttamiseksi (kunnat, järjestöt, säätiötä, seurakunnat, yritykset ym.)?	7

Kuvaa avustettavan toiminnan kohderyhmä

Verso ry:n toiminta laajentaa ja täydentää hyvinvointialueen palveluja tarjoamalla yksilöllistä tukea ja valmennusta työikäisille työttömille työnhakijoille, joiden työllistymistä vaikeuttavat mielenterveyden haasteet, päihteiden käyttö, neuropsykiatriset piirteet tai näiden yhdistelmät. Kohderyhmään kuuluvat henkilöt tarvitsevat usein pitkäjänteistä ja vaihtelevaa etenevää tukea, jonka intensiteetti ja sisällöt eivät aina mahdu julkisten palveluiden rakenteisiin. Heidän tilanteensa on usein moniulotteinen: taustalla voi olla pitkittynyttä työttömyyttä, katkonaisia palvelupolkuja, arjenhallinnan haasteita, sosiaalista eristäytymistä tai luottamuksen puutetta omiin kykyihin.

Tämä asiakasryhmä hyötyy erityisesti matalan kynnyksen valmennuksellisesta tuesta, joka sijoittuu kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilun, koulutuksen ja avoimen työelämän väliin. Nivelvaiheissa heidän riskinsä keskeyttää etenemisensä on suurin, sillä ympäristön vaihdos, uudet vaatimukset ja epävarmuus omasta osaamisesta voivat kuormittaa merkittävästi. Tutun, turvallisen ja pitkäjänteisen tuen avulla siirtymistä voidaan kuitenkin tukea onnistuneesti.

Mikäli uhkakuvat kuntouttavan työtoiminnan päättymisestä toteutuvat, kohderyhmän tuen tarve kasvaa entisestään. Tällöin osa henkilöistä voi siirtyä suoraan työkokeiluihin tai muihin avoimpiin palveluihin, vaikka heidän toimintakykynsä tai arjen taidot eivät aina ole riittävällä tasolla. Ilman riittävää valmennuksellista tukea tämä lisää riskiä epäonnistuneeseen siirtymään, palveluketjun katkeamiseen ja palaamiseen takaisin lähtötilanteeseen.

Tämän vuoksi valmennuksellisen työkokeilun mallin kehittäminen ja tarjoaminen on erityisen tärkeää. Se mahdollistaa tuetun, joustavan ja asiakkaan tarpeisiin mitoitettun etenemisen silloin, kun kuntouttavan työtoiminnan rakenteet muuttuvat tai palvelu ei enää ole saatavilla. Malli vahvistaa asiakkaan työ- ja toimintakykyä, lisää arjen rytmiä, tukee mielenterveyttä ja luo realistisen, turvallisen reitin kohti koulutusta tai työelämää.

Kesäkausi on Kerkkä-mallin työskentelyssä luonteeltaan hiljaisempaa aikaa, sillä suurimmat nivelvaiheet (siirtymät koulutukseen, työkokeiluun ja opintoihin) ajoittuvat elokuun puolivälistä eteenpäin. Tämä mahdollistaa resurssien suuntaamisen kesäisin ennaltaehkäisevään työhön nuorten parissa. Yhteistyö Lapinlahden 4H:n kanssa tarjoaa tähän ajankohdan ja kohderyhmän. Lapinlahdella 4H työllistää kunnan kanssa joka kesä noin 40 nuorta, joista osa kuuluu riskiryhmään esimerkiksi mielenterveyden, sosiaalisten taitojen tai elämänhallinnan haasteiden vuoksi. Nämä haasteet ovat usein piileviä ja tulevat esiin ensimmäisten työelämäkokemusten aikana.

Verso ry:n tuki kesätyön ajan vastaa tähän tarpeeseen:

- nuorta voidaan tukea silloin, kun ensimmäiset työelämäkokemukset herättävät epävarmuutta
- keskeytymisiä voidaan ehkäistä, mikä on keskeistä pettymyskokemusten ja minäkuvan heikentymisen ehkäisyssä
- varhainen tuki vähentää riskiä syrjäytymiselle ja myöhemmälle pitkäaikaistyöttömyydelle
- nuori saa turvallisen keskustelukumppanin, jonka kanssa rakentaa realistisia tavoitteita ja työelämätaitoja

Verso ry:n läsnäolo kesäjaksojen aikana mahdollistaa sen, että haasteet tunnistetaan ajoissa ja nuori ohjautuu tarvittaessa oikeiden palveluiden pariin ennen kuin ongelmat ehtivät kasautua. Samalla

nuorten työelämävalmiudet vahvistuvat ja polku toisen asteen opintoihin tai jatkotyöskentelyyn saa vakaamman pohjan.

Yhteistyö 4H:n kanssa muodostaa kesäajalle ennaltaehkäisevän ja matalan kynnyksen tukimallin, joka täydentää Kerkkä-työskentelyä ja tukee hyvinvointialueen tavoitteita nuorten osallisuuden vahvistamisessa, syrjäytymisen ehkäisyssä ja kolmannen sektorin kumppanuuksien hyödyntämisessä. Näin kesästä tulee vaikuttava osa vuosittaista palvelukokonaisuutta.

Kuvaa tiivistetysti se toiminta, joka avustuksella toteutetaan. Mikä on käyttötarkoitus ja miten se toteutetaan?

Pohjois-Savon hyvinvointialueen kumppanuusavustuksen tukemana ESR+ -osarahoitteisessa Kerkkä-hankkeessa luotu työskentelymalli juurrutetaan hankkeen päätyttyä osaksi Verso ry:n toimintaa. Malli tarjoaa konkreettista ja räätälöityä tukea nivelvaiheissa oleville asiakkaille ja täydentää hyvinvointialueen palveluja joustavalla ja helposti saavutettavalla tukimuodolla. Sen avulla voidaan ehkäistä palveluketjun katkeamista sekä vahvistaa kuntoutujien toimintakykyä myös mahdollisten tulevien muutosten, kuten kuntouttavan työtoiminnan rakenteellisten uudistusten aikana. Kerkkä-mallia voidaan hyödyntää asiakkaiden siirtymissä riippumatta toiminnan muutoksista.

Verso ry toimii kuntarajojen yli ja tarjoaa kunnille yhteisen, yhdenvertaisuutta edistävän palvelumallin. Tämä mahdollistaa yksilövalmennuksen niillekin asiakkaille, joiden kotikunnassa ei ole omia resursseja. Yhteinen toimintamalli vahvistaa hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyötä, vähentää päällekkäisyyksiä ja tehostaa resurssien käyttöä. Kumppanuusavustuksen tuella tuki voidaan kohdentaa erityisesti kriittisiin nivelvaiheisiin, joissa riski palvelupolulta putoamiseen on suurin.

Toiminta tukee hyvinvointialueen strategisia tavoitteita parantamalla palvelujen saavutettavuutta, lisäämällä vaikuttavuutta kuntoutumisen ja työllistymisen poluilla sekä vahvistamalla palveluketjujen jatkuvuutta. Monille Kerkkä-hankkeen asiakkaista siirtymä kuntouttavasta työtoiminnasta tai työkokeilusta koulutukseen tai työelämään on koko kuntoutumisprosessin haastavin vaihe. Taustalla voi olla pitkittynyttä työttömyyttä, elämänhallinnan haasteita sekä mielenterveyden, päihteiden tai neuropsykiatristen ongelmien kuormitusta. Siksi uuteen ympäristöön siirtyminen edellyttää ammatillisten taitojen lisäksi vahvaa psyykkistä tukea ja turvallisia askelia.

Kerkkä-hankkeessa on havaittu, että juuri siirtymävaiheet ovat asiakkaiden kannalta haavoittuvimpia. Ilman yksilöllistä, pitkäjänteistä tukea siirtymä voi katketa ja asiakas palata aiempaan tilanteeseensa. Kun rinnalla kulkee tuttu valmentaja, joka tukee tavoitteiden asettamista ja rakentaa yhteyksiä koulutukseen ja työelämään, asiakkaan valmiudet ja rohkeus edetä kasvavat selvästi.

Hankkeessa on kehitetty laadukas työskentelymalli, jossa yhdistyvät yksilöllinen tuki, verkostotyö ja kuntouttavan työtoiminnan asiantuntemus. Mallissa painottuvat asiakkaan voimavarojen tunnistaminen, realistinen etenemissuunnitelma sekä tiivis yhteistyö oppilaitosten, työllisyyspalveluiden ja työelämän kanssa. Tämä monitoimijainen työote on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi varmistaa kestävät siirtymät.

Työkokeiluun siirtymisellä on erityinen merkitys asiakkaan kuntoutumisessa, se tarjoaa mahdollisuuden kokeilla ja vahvistaa työkykyä, osaamista ja itseluottamusta. Onnistuneet siirtymät ehkäisevät palvelujen tarpeen pitkittymistä ja edistävät etenemistä kohti koulutusta, työtä tai muuta

itsenäisempää toimintaa. Tämä hyödyttää sekä asiakasta että palvelujärjestelmää, kun resurssit kohdentuvat tarkoituksenmukaisemmin ja palvelukatkokset vähenevät.

Kerkkä-malli paikkaa järjestelmän palveluaukkokohtia erityisesti silloin, kun kuntouttava työtoiminta supistuu tai päättyy. Ilman vaihtoehtoja, valmennuksellista välimallia moni asiakas joutuisi siirtymään työkokeiluun ennen kuin heidän toimintakykynsä ja arjen taidot siihen riittävät. Tämä lisää epäonnistumisen riskiä ja voi johtaa palveluista putoamiseen. Samalla toimeentulon ehdot kiristyvät, mikä pakottaa asiakkaat etenemään työelämäpolulla nopeammin kuin on kuntoutumisen näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Siksi valmennuksellisen työkokeilun kehittäminen on keskeinen osa toiminnan jatkumoa. Se:

- paikkaa rakenteellisen aukon tilanteessa, jossa kuntouttava työtoiminta päättyy
- turvaa nuorten ja pitkäaikaistyöttömien etenemisen
- ehkäisee palveluketjun katkeamista ja syrjäytymistä
- tukee hyvinvointialueen tavoitteita pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäisyssä

Lisäksi Verso ry hyödyntää uutta työnhaun mallia, jossa harjoitellaan aitoja työnhakutilanteita yhteistyössä työnantajien kanssa. Tämä vahvistaa asiakkaiden valmiuksia ja lisää onnistuneiden siirtymien todennäköisyyttä.

Kokonaisuutena Kerkkä-hankkeen juurrutettava toimintamalli vahvistaa työikäisten osallisuutta, ehkäisee syrjäytymistä ja luo pysyvän yhteistyörakenteen hyvinvointialueen, kuntien ja kolmannen sektorin välille. Se muodostaa uuden välimallin, joka tukee asiakkaita tilanteissa, joissa he muuten jäisivät ilman heille soveltuvaa palvelua.

Arvioi lukumäärällisesti kuinka paljon kohderyhmän edustajia toiminnalla voidaan tavoittaa

Kerkkä-hankkeen tähänastiset tulokset osoittavat, että vuosittain voidaan realistisesti tavoittaa yksistään Lapinlahden alueella 25-30 asiakasta nykyisellä toimintamallilla. Asiakasmäärä mahdollistaa riittävän yksilöllisen ja vaikuttavan tuen.

Mikäli kuntouttava työtoiminta päättyy tai supistuu merkittävästi, tarve valmennukselliselle välivaiheen tuella kasvaa. Tällöin arvioitu asiakasmäärä nousee jo nykyisellä rakenteella 30–45 asiakkaaseen vuodessa, koska yhä useampi tarvitsee työkokeilua edeltävää sekä työkokeilun aikaista vahvempaa tukea.

Yhteistyö Lapinlahden 4H:n kesätyöllistämisen myötä tuo nuorten tilanteen mukaan vuosittain 4-8 asiakkuutta lisää.

Arvioi kuinka moni toimintaan osallistujista kokisi toiminnan edistävän omaa hyvinvointia, terveyttä ja/tai arjen turvallisuutta Anna arvio prosentuaalisesti tai lukumäärällisesti.

Monihaasteisten asiakkaiden kanssa tehtävässä työssä korostuu yksilöllisyys ja elämäntilanteiden moninaisuus, mikä vaikuttaa siihen, miten ja missä tahdissa kuntoutuminen etenee. Kaikki asiakkaat eivät välttämättä etene suoraan työkokeiluun, koulutukseen tai työelämään, mutta työskentelyn aikana heidän elämänlaatussa ja toimintakykynsä voivat parantua merkittävästi.

Jokainen onnistunut siirtymä koulutukseen tai työhön on asiakkaalle monitasoinen saavutus, ei vain työllistymistä, vaan myös kuntoutumisen, osallisuuden ja elämänhallinnan vahvistumista. Silloinkin, kun työllistyminen ei vielä toteudu, asiakkaan hyvinvointi, toimintakyky ja itseluottamus kasvavat työskentelyn aikana merkittävästi.

Tämä osoittaa, että Verso ry:n ja Kerkkä-hankkeen kehittämä malli ei ainoastaan tuota konkreettisia tuloksia, vaan rakentaa perustaa pysyvälle muutokselle: se vahvistaa rutiineja, uskoa omiin voimavaroihin ja mahdollistaa etenevän polun kohti osallisuutta ja työelämää sekä tuo elämään vahvempaa merkityksellisyyttä.

Millä tavoin toiminnalle asetettavia tavoitteita seurataan ja arvioidaan? Millaisia menetelmiä on käytössä ja miten niitä tullaan toteuttamaan?

Toiminnan tavoitteita seurataan sekä määrällisesti että laadullisesti, mutta arvioinnissa painottuu erityisesti asiakkaiden kokemus, työskentelyn laatu ja nivelvaiheen tuen vaikuttavuus. Koska Kerkkä-mallissa suuri osa tuloksista syntyy arjen hallinnan vahvistumisesta, motivaation kasvusta ja luottamuksen rakentumisesta, on näitä myös vaikea numeerisesti mitata, joten arviointia toteutetaan monipuolisilla ja käytännönläheisillä tavoilla.

1. Asiakasprosessin jatkuva seuranta

- Jokaiselle asiakkaalle laaditaan henkilökohtainen alkukartoitus, jossa kartoitetaan kaikkea toimintakykyyn vaikuttavaa, tämän pohjalta laaditaan yksilölliset tavoitteet ja suunnitelma niiden toteuttamiselle, säännöllisten tapaamisten yhteydessä.
- Edistymistä seurataan erityisesti toimintakyvyn, osallisuuden, itsetunnon ja arjen rytmin vahvistumisen kautta tekijöitä, jotka näkyvät asiakkaan käyttäytymisessä ja vuorovaikutuksessa, vaikka niitä ei aina voida tilastoida.
- Valmentajan ja asiakkaan välinen luottamuksellinen vuorovaikutus toimii keskeisenä arviointityökaluna, sillä sen kautta tunnistetaan muutoksia motivaation, jaksamisen ja tavoitteiden realistisuuden tasolla.

2. Verkostoyhteistyön kautta tehtävä arviointi

Tiivis yhteydenpito hyvinvointialueen, työllisyysalueen, työnantajien ja oppilaitosten kanssa mahdollistaa palvelupolkujen sujuvuuden seurannan.

Arviointia tehdään muun muassa:

- verkostopalavereissa asiakkaiden etenemisestä
- kumppaneiden havainnoista siitä, miten asiakkaan valmiudet ovat kehittyneet
- miten matalan kynnyksen yhteydenpito ehkäisee palvelukatkoja ja tukee oikea-aikaista ohjautumista

3. Vaikutusten tarkastelu

Numeeristen tavoitteiden (asiakasmäärät, siirtymät, palveluprosessit) ohella arvioidaan vaikeammin mitattavia mutta olennaisia tuloksia, kuten:

- asiakkaan rohkeuden ja itsenäisen toimijuuden lisääntymistä
- kykyä ottaa vastaan palautetta ja olla osana työyhteisöä
- muutoksia vuorokausiyrityksissä, sosiaalisessa toimintakyvyssä tai luottamuksessa omiin mahdollisuuksiin.

Nämä muutokset näkyvät usein pieninä mutta merkittävinä askelina, jotka mahdollistavat onnistuneen siirtymän työkokeiluun, koulutukseen tai työelämään.

4. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Kerätyn tiedon ja palautteen perusteella toimintaa muokataan ja kehitetään ajantasaiseksi. Tämä on erityisen tärkeää tilanteessa, jossa mahdollinen kuntouttavan työtoiminnan päättymisen lisää tarvetta valmennukselliselle välivaiheen tuelle.

Millä keinoin/tavoin avustettavaan toimintaan osallistuminen on mahdollistettu kohderyhmälle, jotta se tavoittaa osallistujan yhtä kuntaa laajemmalla alueella

Verso ry:n kehittämissuunnitelmassa on tavoitteena laajentaa toimintaa vastaamaan tarpeeseen myös muiden kuntien alueella. Verso ry pystyy toteuttamaan sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntouttavan työtoiminnan yksilövalmennusta jo tässä vaiheessa useamman kunnan alueella. Avustuksen mukaista työskentelymallia on mahdollisuus hyödyntää myös muiden (luvanvaraisten) kuntien alueella tehtävässä kuntouttavan työtoiminnan yksilövalmennuksen jatkopolkuna.

Verso ry on hakemassa ESR+ osarahoitteista kansalaistoimijalähtöistä kehittämishanke Kaskea, joka vastaa jalkautuvalla ja toiminnallisella ryhmävalmennuksella niiden 30-64-vuotiaiden asiakkaiden tarpeeseen, jotka eivät toimintakyvystään ja viranomaispelostaan johtuen pysty sitoutumaan esimerkiksi kuntouttavaan työtoimintaan. Kaski-hankkeen toiminta-alueena on Lapinlahti, mutta toimintaa on tavoite pilotoida myös Rautavaaralla.

Miten ja millä tavoin avustettava toiminta tukee ja täydentää hyvinvointialueen toimintaa?

Verso ry:n toiminta kokonaisuudessaan pystyy vastaamaan huomioiden sosiaali- ja terveysministeriön rahoittaman matalan kynnyksen mielenterveysapu Versoomo-hankkeen, nuorten työpajan, kuntouttavan työtoiminnan, sosiaalisen kuntoutuksen ja Kerkkä-hankkeen kaikkien alle 30-vuotiaiden haasteellisessa asemassa olevien nuorten pitkäaikaistyöttömyyden sekä syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn. Kaski-hankkeen toteutuessa tämä toimintamalli laajenee kaikkiin työikäisiin kokonaisuudessaan ensikohtaamisesta tilanteen vaatimaan työskentelyyn tuettuun työtoimintaan, valmennukseen sekä saattaen työkokeiluun sekä koulutus- ja työelämään.

Kenen ja minkä hyvinvointialueen palvelun kanssa olette käyneet mahdollisia keskusteluja nyt toteutettavasta toiminnasta? Millaiseen lopputulokseen keskustelussa päädyitte toiminnan osalta?

Verso ry toimii Pohjois-Savon hyvinvointialueella palvelusetelintuottaja, yhdistys tekee vahvaa yhteistyötä työikäisten sosiaalipalveluiden sekä mielenterveys- ja päihdetyön kanssa. Verso ry luo toiminnallaan leveyttä vastaamaan haasteellisessa tilanteessa olevien tukemiseksi pitkäaikaistyöttömyyden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi. Työikäisten sosiaaliohjaajan kanssa käydyissä keskusteluissa on hyvin tunnistettu Kerkkä-mallin uudenlaisen välivaiheen työskentelyn sekä sen juurruttamisen tärkeys osaksi toimintaa.

Millaista muuta yhteistyötä teette eri tahojen kanssa toiminnan toteuttamiseksi (kunnat, järjestöt, säätiöt, seurakunnat, yritykset ym.)?

Lapinlahden kunta toimii vahvasti yhteistyössä Verso ry:n kanssa. Verso ry toimii yhteistyössä myös paikallisten hankkeiden ja yhdistysten kanssa, diakonia yhteistyö on vahvistunut huomattavasti vuoden 2025 aikana sekä Verso ry integroi toimintaansa uudenlaisen työnhaun mallin opinnäytetyön tuloksena, jossa paikallisia yrittäjiä osallistetaan vahvistamaan asiakkaiden työhakutaitoja. Verso ry sekä Lapinlahden kunnan nuorisotyö sekä 4H-yhdistys tekee monialaista yhteistyötä paikallisten nuorten haasteellisten tilanteiden edistämiseksi. Tästä osoituksena vahva molemmiin puolinen ohjautuvuus sekä yhteistyö Kerkkä-hankkeen mallin laajentamisesta myös 4H:n kesätyöllistämiseen. Lisäksi Verso ry:n nuorten työpaja toimii vahvassa yhteistyössä 4H:n sekä Lapinlahden nuorisotyön järjestämässä olkkaritoiminnassa, joka on suunnattu 18-29-vuotiaille nuorille vapaamuotoisena kohtaamispaikkana.